

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE TURKEN

WIL je niet voor een domoër gescholden worden, moet je van de geschiedenis van de Middeleeuwen ten minste twee data onthouden: 476, het begin, en 1453, het einde. De eerste datum is het einde van het Romeins keizerrijk van het Westen, toen Romulus Augustulus door Odoacer van de troon werd gegooid. 1453 betekent het einde van het Romeins keizerrijk van het Oosten. Dit rijk werd overrompeld door de Turken.

1. - DE OTTOMANEN

DE Seldsjoeken-Turken tegen dewelke de kruisvaarders hadden gevochten, hadden veel van hun plunnen verloren. Zij werden overheerst door de Osmaanse of Othomaanse Turken. De naam komt van Osman of Othman, d.w.z. benenbreker. Osman of Othman was nog een onbeduidende prins en heiden toen hij in 1288 een droom had. De rijzende maan raakte zijn hart aan en daaruit ontsprong een boom. De schaduw van de takken van deze boom bedekte de aarde en de zeeën en draaide naar een punt gelegen tussen Europa en Azië... De rijzende maan? Othman bekeerde zich tot het Islamisme en zijn Turken volgden hem fanatiek en veroveringslustig.

2. - MAHMOED II

DE opvolgers van Othman werden machtige vorsten, die hun Ottomaans rijk steeds uitbreidden. In 1451 werd de 21-jarige Mahmoed II sultan. Hij was een werker, stoutmoedig, intelligent, onderlegd in wetenschappen en schone kunsten. Hij liet prachtige moskeeën bouwen, maar... liet ook zijn halfbroer Ahmed wurgen en belegerde Byzantium. Dat was in 1453.

3. BYZANTIUM

MAHMOED kwam, naar verluidt, met 150.000 krijgers en 400 schepen de stad belegeren. Daar tegen kon de laatste basileus, Constantijn XI, het niet halen. Het sein tot de aanval werd gegeven op 29 mei. Constantijn XI bood gedurende twee maanden een hardnekkige weerstand en werd, samen met zijn laatste krijgers, gedood. Mahmoed reed dan triomfantelijk op zijn zwart, met zilver beslagen paard, de stad in. Te paard reed hij ook door de Aya Sophia. Hij bekeek dat heiligdom langzaam en aandachtig, gaf dan bevel de mozaïeken met kalk te bestrijken en het kruis te vervangen door een rijzende maan. De basiliek van Justianus werd een moskee van Byzantium, de hoofdstad van het Turkse rijk.

4. - SOLIMAN, DE PRACHTLIEVENDE

ACHTEREENVOLGENS veroverden de Turken Bulgarijé, Servië, Griekenland. Soliman, de prachtlievende, derde opvolger van Mahmoed II, verjoeg in 1522 de ridders van Sint-Jan van het eiland Rhodos. De grootmeester van de Johanniterorde streed gedurende zeven maanden tegen de Turken, maar het mocht niet baten. Belgrado viel in datzelfde jaar. Een vreselijke bedreiging lag over het Christen Europa.

5. - DE JANITSJAREN

DE Turken waren machtig en hun sultan was eigenaar van alles. Zijn grootvizier was slechts zijn slaaf. De provincie-gouverneurs trouwens ook. De Turkse artillerie was de beste ter wereld en de spahis, de prachtige ruiters, liep alles onder de voet. En wat gezegd van de Janitsjaren of Teni-Tsjeri, jonge kinderen? Het was een korps opgericht uit gevangen genomen Christene jongelui. Zij werden gevoed door de sultan en droegen daarom een lepelje op hun muts. Zij waren zeer dapper.